

állítás után ma körülbelül egy millió tagot számol az egész föld kerekiségén. Az ősszel Bostonban megtartott közgyűlésén 31 ország volt képviselve, 366 hivatalos kiküldöttel. A kormányképviselőkön kívül valamennyi kiküldött nő volt 212 az Egyesült-Államokból jött, 82 Nagybritanniából, a többi Németországból, Svédországból, Görögországból, Finnországból Uruguayból, Délafrikából, a Fidzsi szigetekről, Argentínából, Kanadából, sőt Japánból is. Japánt egy 74 esztendőss asszony képviselte, az első japán nő, aki nyilvános iskolába járt és élénk részt vesz hazája kulturális mozgalmában 8000 mértföldnyi utat tett meg, hogy „átérezze Amerika szellemét”, amint üdvözlő beszédében említette

Száz éve, hogy a modern alkohol-ellenes mozgalom létezik, de nagyobb, szélesebb körökre kiható eredményeket csak a múlt század utolsó negyedében jegyzett fel a történelem, abban az időszakban, amely Frances E. Willard és Mrs. Mary H. Hunt nevéhez fűződik.

Frances E. Willard volt a megalapítója a szövetségnek; az ő halhatatlan érdeme, hogy ma egy millió kitűnően szervezett antialkoholista asszony dolgozik szerte a világban. Oly nagyarányúvá tudta fejleszteni a szerény alapon megkezdett szövetséget, hogy annak ma az önkéntes munkásokon kívül 41 állandó, fizetett hivatalnok és utazó szónoka van Frances E. Willard széles látókörére vall a következő mondás, mellyel a szövetség munkájának irányát megszabta: „Nem ismerek egyetlenegy nőt sem a mi világszövetségünkben, aki ne volna híve az italmérés korlátozásának harcosa a nők szavazatjogának, az erkölcsök tisztaságának és a munkásmozgalomnak. A népszabadság új templomának ez a négy sarkköve egyazon bányából került ki és aki e célok közül az egyikért dolgozik, dolgozik egyúttal a másik három javára is.”

A szövetség megértette az alapító intencióit és nem maradt meg tisztán a passzív propaganda, a szeszes italoktól való teljes tartózkodás mellett, hanem minden kulturmozgalmában részt vesz. Tagjai 30 különböző munkakörre oszlanak, mely csoportok hathatósan közreműködnek a békepropagandában, a rabok védelmében, az alkohol-ellenes tanítás kiküldésében, az italmérés reformjára, az otthoni és gyermekmunka korlátozására irányuló mozgalmakban.

Legnagyobb eredményeit azonban kétségtelenül az alkoholelleses tanítás terén érte el a szövetség Mrs. Mary H. Hunt úttörő volt ebben és végigjárta a reformátorok egész kálváriáját Rámutatott az iskolakönyvek hiányaira, amiért okvetetlenkedéssel vádolták; mikor más nem akadt aki jobb könyvet írt

KERESZTÉNY ABSTINENS NŐK VILÁGSZÖVETSÉGE.

Írta: GROSSMANN JANKA

Amerika a hazája, de csatatere az egész világ A címe: „Worlds Women Christian Temperance Union”. A fordításban levő ellentmondás csak látszólagos mert temperance alatt az amerikaiak nem a mértékletességet, hanem a „szeszes italoktól való teljes tartózkodást értik”.

A világnak ez a nagyságára nézve harmadik helyen álló női szervezete 33 évi fenn-

volna, ő maga szerkesztett egyet, amiért azután rásütötték a szégyenbélyeget, ráfogták, hogy egész akciója a saját anyagi érdekét szolgálta. Agyonbírálták a könyvét, sőt akadt olyan tudós is, aki hamisnak nyilvánította a tankönyv kiinduló pontjául szolgáló tételt, hogy az alkohol nem tápszer. Páratlanul érdekes tudományos vita indult meg erre Mrs. Hunt és Atwater professzor között, mely az utóbbinak teljes vereségével végződött. Mrs. Hunt felfogása győzött és az ő szellemében 22—25 millió iskolás gyermek részesül ma az Egyesült-Államokban rendszeres alkohol-ellenes tanításban. A szövetségnek egy egészen külön osztálya foglalkozik a felügyelettel és az eszme továbbfejlesztésével.

Ezen a téren teljes lévén a siker, az ital-mérés korlátozását vette a szövetség erősen célba.

Ez a munka ma még folyamatban van. Vannak az Uniónak államai, amelyekben egyáltalán nem készítenek és árusítanak már szeszes italt, vannak olyanok, amelyek még nem tértek meg és vannak nagy számmal olyanok, amelyeknek egyes törvényhatóságai még nem „józanok”, de egyesek már kiküszöbölték az alkoholt. Ehhez a határozathoz népszavazás szükséges, melynek elrendelését rendszeren a nőszövetség erőszakolja ki. Felhasználnak erre a célra minden eszközt, de főleg a tömegfelvonulásokkal és a plakátokkal érnek el eredményt Hivatalos lapjuk, „The Union Signal” csaknem minden héten egy új plakát rajzát vagy szövegét közli, amely plakátokkal valósággal elárasztják azt a várost, amelyben éppen szükség van az intenzívebb propagandára. Hogy ezzel mennyire hatnak a közvéleményre, kiténik egy Chicagóban élő honfitársunk leveléből is, aki „horror feminini generis”-nek nevezi azt a meghunyászkodást, amelyet az amerikai hatóságok, a templom, az iskola és a társadalom a női egyesületek kívánságaival szemben tanúsítanak. Nem veszi észre a levélíró, hogy ez a „szoknya előtti hajbókolás” sokkal komolyabb eredetű, mint ahogy ő gondolja, hogy az természetes egy fejlettebb szociális gondolkodású társadalomban, amely a jó gondolatot honorálja, a helyes törekvést előmozdítja, akár női, akár férfiagy termette a gondolatot, akár női, akár férfimunka dolgozik a törekvés megvalósításán.

Vannak a szövetségnek ellenségei, akik vallásos színezetű aprólékos pepecselést látnak egyik-másik munkájában. Vannak, akik különösen azért ítélik el, mert annyira élénken vesz részt a női szavazatjogért folyó küzdelemben. Lehet, hogy a gyűléseket kísérő karénekek, az elhunyt elnök személye körül támadt kultusz tényleg aprólékosak és minden mélyebb értelem nélkül valók, végeredményben azon-

ban a szövetség munkássága az alkohol-ellenes mozgalomra és a vele kapcsolatos egyéb szociális törekvésekre mérhetetlen haszonnal jár, a szervezés művészetének pedig oly fejlettségét érte el, amely kétségtelenül gondolkodásra bírja a szervezkedés legcinikusabb ellenségeit is.